

สนามรบเมืองกลาง พ.ศ. 2328 ที่แท้จริง เกิดขึ้นที่ อ่าวท่าเรือและเมืองท่าเรือ และเมืองท่าเรือ คือ เมืองกลางที่แท้จริง สมัยท้าวเทพกระษัตรี

The real Thalang battlefield of 1785 take place at Tarruah bay and Tarruah town.
Tarruah town is the real Thalang town in the era of Thao Thep Kasattri.

โดย: นายเอกพล มโนสุนทร นายกฤตพร ชาทริสกุล ผู้ร่วมค้นคว้า

สารสังเขป

การสัมมนาประวัติศาสตร์เมืองกลางที่ถูกเถียง สรุปว่า สนามรบเมืองกลางพ.ศ.2328 เกิดขึ้นที่ โคกพม่าหรือทุ่งกลางชนะศึก บ้านตะเคียน และเมืองบ้านตะเคียนคือ เมืองกลางสมัยท้าวเทพกระษัตรีเพราะจอมร้างเจ้าเมืองบ้านตะเคียนบิดาของท้าวเทพกระษัตรีและท้าวเทพกระษัตรีอาศัยอยู่ที่บ้านตะเคียน ระหว่างพ.ศ.2561-2565,ค้นพบหลักฐานปฐมภูมิคือ แผนที่เกาะกลางพ.ศ. 2288 ของฝรั่งเศส และแผนที่เกาะกลางพ.ศ. 2296 ของบริษัทอินเดียตะวันออกของดัตช์ (VOC) และบันทึกพร้อมทั้งแผนที่เกาะกลางพ.ศ. 2327 ของกัปตัน Forrest บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษ และรายงานของกัปตัน Francis Light และ กัปตัน James Scott,กัปตัน John Bemele ซึ่งรายงานถึง John Macpherson Esq. Governor General President ที่ Fort William, สำนักงานใหญ่ Straits Settlements Consultations หลักฐานปฐมภูมิเหล่านี้เปิดเผยความจริงว่า 1) สนามรบเมืองกลางพ.ศ.2328 ที่แท้จริงเกิดขึ้นที่อ่าวท่าเรือและเมืองท่าเรือ 2) เมืองJunk Ceylon หรือเมือง Jukseilon คือ เมืองท่าเรือ หรือ เมืองกลางสมัยพระยาพิมลและท้าวเทพกระษัตรีที่แท้จริงไม่ใช่เมืองบ้านตะเคียน 3) “สนามรบเมืองกลางพ.ศ. 2328 เกิดขึ้นที่ โคกพม่า หรือ ทุ่งกลางชนะศึก, บ้านตะเคียน” ไม่ใช่เรื่องจริงและไม่เคยเกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์กลาง

The seminars on Thalang history in Phuket concluded that Thalang battlefield of 1785 take place at “Koke Pamar or Thung Thalang Chanasuek, Ban Takian” and Ban Takhian town is Thalang town in the era of Thao Thep Krasattri, because Jom Rang, Governor of Ban Takian town, a father of Thao Thep Krasattri and Thao Thep Krasattri live in Ban Takian town. During 2018-2022, the primary evidences are discovered such as a map of Thalang Island of French (1745), and a map of Thalang Island of the Dutch East India Company (VOC) (1753) and a map of Thalang Island by Captain Forrest of the British East India Company (1784). And the reports of Captain Light and Captain James Scott and Captain John Bemele to John McPherson Esq. Governor General President at Fort William, Straits Settlements Consultations, Headquarters. These primary evidences reveal the fact that 1) The real Thalang Battlefield of 1785 take place at Tarruah bay and Tarruah town. 2) Junk Ceylon town or Jukseilon town is Tarruah town or the real Thalang town in the era of Praya Phimon and Thao Thep Kasattri, not Ban Takian town. 3) “The Thalang battlefield of 1785 take place at Koke Pamar or Thung Thalang Chanasuek, Ban Takian” is a fake story and has never actually happened in the history of Thalang”.

มูลเหตุของการศึกษา

การสัมมนาประวัติศาสตร์ถลางครั้งที่ 2 พ.ศ. 2539 ใช้หลักฐานทุติยภูมิเป็นเอกสารอ้างอิงหลัก คือ ประชุมพงศาวดารภาคที่ 2 พงศาวดารเมืองถลาง และ ประวัติท้าวเทพสตรีท้าวศรีสุนทร ของขุนนรภัยพิจารณ์ (อ้างถึงใน ชีรวัดมน์ นิเจนตร, 2543, น. 69-106) ผลการสัมมนาสรุปว่า

1) เมืองถลางสมัยท้าวเทพกระษัตรีคือ เมืองบ้านตะเคียน ปัจจุบันเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรีขยายความว่า “เมืองถลางสมัยท้าวเทพกระษัตรีอยู่ที่บ้านของท้าวเทพกระษัตรี ตั้งอยู่บนที่ดินซึ่งเคยเป็นจวนของจอมร้างเจ้าเมืองบ้านเคียน บิดาของท้าวเทพกระษัตรี ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต” (อ้างอิง: the pcity.go.th/travel/detail/594)

2) สนามรบเมืองถลางพ.ศ. 2328 อยู่ที่ โคกพม่า บ้านตะเคียน ปัจจุบัน เว็บไซต์ของอบต.เทพกระษัตรีขยายความว่า สนามรบพ.ศ. 2328 เกิดขึ้นที่ โคกพม่า หรือ โคกชนะพม่า หรือ ทุ่งถลางชนะศึก ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 บ้านพุดจำปา ตำบลเทพกระษัตรีอำเภอถลางจังหวัดภูเก็ต ต่อมาทางจังหวัดเปลี่ยนชื่อทุ่งถลางชนะศึกเป็นอนุสรณ์สถานเมืองถลาง (อ้างอิง: thepkasattri.go.th/travel/detail/597)

เนื่องจากการระบุตำแหน่ง “เมืองถลางสมัยท้าวเทพกระษัตรีอยู่ที่ หมู่ที่ 1 ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง” และ “สนามรบพ.ศ. 2328 เกิดขึ้นที่ หมู่ที่ 3 บ้านพุดจำปา ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง” อ้างอิงตำแหน่งของสถานที่ทั้งสองแห่งด้วยผลการสัมมนาประวัติศาสตร์เมืองถลางซึ่งอ้างอิงจากหลักฐานทุติยภูมิ

ดังนั้นเพื่อความถูกต้องของประวัติศาสตร์เมืองถลางและเป็นการให้เกิดเกียรติต่อท้าวเทพกระษัตรีท้าวศรีสุนทรและบรรพชนชาวถลาง จึงต้องค้นหา

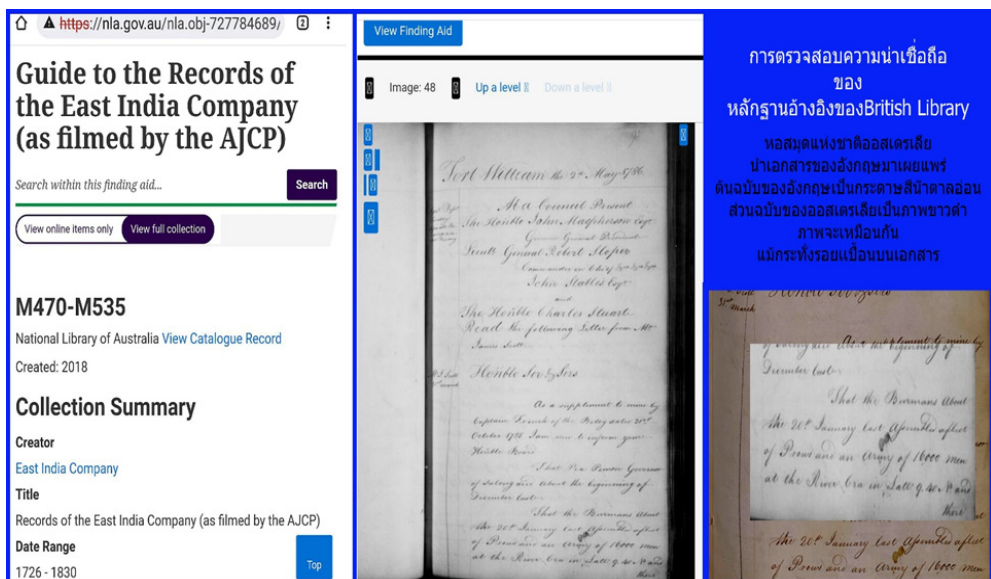
หลักฐานปฐมภูมิ เพื่อเปิดเผยความจริงว่า สนามรบ เมืองกลางพ.ศ. 2328 ที่แท้จริงเกิดขึ้นที่ไหน และ เมืองกลางที่แท้จริงสมัยท้าวเทพกระษัตรี อยู่ที่ไหน

วิธีการศึกษาและการค้นหาความจริงในประวัติศาสตร์กลาง

การค้นหาหลักฐานว่า “สนามรบเมืองกลางพ.ศ. 2328 ที่แท้จริงเกิดขึ้นที่ไหน และ เมืองกลางที่แท้จริง สมัยท้าวเทพกระษัตรีอยู่ที่ไหน” จะสืบค้นจากหลักฐานปฐมภูมิหรือจดหมายเหตุคือ แผนที่เกาะกลางของชาติที่เคยมีอิทธิพลอย่างสูงในภูมิภาคนี้ และเคยตั้งสถานีการค้าดีบุกที่เกาะกลาง เช่น แผนที่ของฝรั่งเศสของดัตช์และของอังกฤษและจดหมายเหตุของนักสำรวจต่างชาติ ผู้ที่เคยติดต่อกับหรือค้ากับพระยาพิมลและท้าวเทพกระษัตรี เช่น Captain Francis Light, Captain James Scott หรือ Captain Thomas Forrest

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของหลักฐานอ้างอิง

จากการค้นพบหลักฐานชั้นต้นหลายชิ้น สามารถยืนยันได้ว่าร้อยเปอร์เซ็นต์ว่า “สนามรบเมืองกลางพ.ศ. 2328 ที่แท้จริง เกิดขึ้นที่อ่าวท่าเรือและเมืองท่าเรือ และเมืองท่าเรือ คือ เมืองกลางที่แท้จริง สมัยท้าวเทพกระษัตรี” ดังนั้นความน่าเชื่อถือของหลักฐานอ้างอิง จึงต้องมีความน่าเชื่อถือที่สูงมากและต้องตรวจสอบได้ นักประวัติศาสตร์หรืออาจารย์สอนประวัติศาสตร์ หรือท่านที่สนใจหรือมีข้อสงสัยในหลักฐานที่น่าเสนอ ในบทความ สามารถตรวจสอบรายงานของกัปตันไลท์และกัปตัน สก็อตต์ ของ British Library ในบทความ โดยสืบค้นจาก เว็บไซต์ของหอสมุดแห่งชาติออสเตรเลีย (National Library of Australia - nla.gov.au) ซึ่งนำเอกสารชุดเดียวกับเอกสารของ British Library มาเผยแพร่ ดังตัวอย่างในภาพ

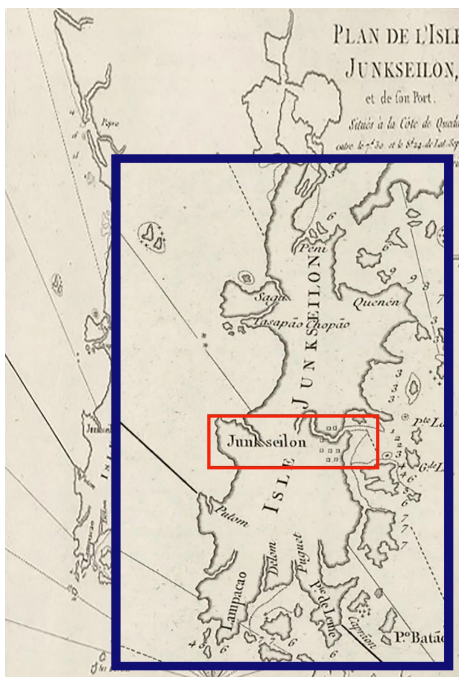

ภาพ 1 เว็บไซต์ของหอสมุดแห่งชาติออสเตรเลีย National Library of Australia - nla.gov.au

ผลการศึกษาและค้นคว้า

1) เมืองกลางที่แท้จริงสมัยท้าวเทพกระษัตรี คือ เมืองท่าเรือตั้งอยู่ที่บริเวณอ่าวท่าเรือ

1.1 แผนที่เกาะกลางพ.ศ.2288 ของฝรั่งเศส คือ แผนที่ Plan de l' Isle Junkseilon โดย Jean-Baptiste d' Apres de Manneville Manneville เดินทางมาบริเวณเกาะกลางในฐานะคนนำร่องและ ผู้วัดระดับน้ำของบริษัท the Compagnie des Indes ในช่วงต้นค.ศ. 1700s และพิมพ์แผนที่ฉบับนี้ครั้งแรก ในค.ศ. 1745 ครั้งที่ 2 ค.ศ. 1775 ส่วนแผนที่ในหนังสือ รายงานผลการสัมมนาประวัติศาสตร์กลางครั้งที่ 2 พ.ศ. 2539 หน้า 347 คือ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 ค.ศ. 1810 แผนที่เรียกเกาะกลางว่า Isle Junkseilon และเรียก ชุมชนบริเวณริมอ่าวท่าเรือว่า เมือง Junkseilon (ภาพ 2) หมายความว่า เมือง Junkseilon คือ เมืองกลาง ในพ.ศ.2288 ตั้งอยู่บริเวณริมอ่าวท่าเรือ

ภาพ 2 เมือง Junkseilon บริเวณอ่าวท่าเรือในแผนที่ Isle Junkseilon ของฝรั่งเศส

1.2 แผนที่เกาะกลางพ.ศ.2296 ของ VOC (บริษัท อินเดียตะวันออกของดัตช์) จาก The Zee-Fakkel by Johannes van Keulen - Atlases from the Maritime Museum, Amsterdam, Netherlands (ภาพ 3)

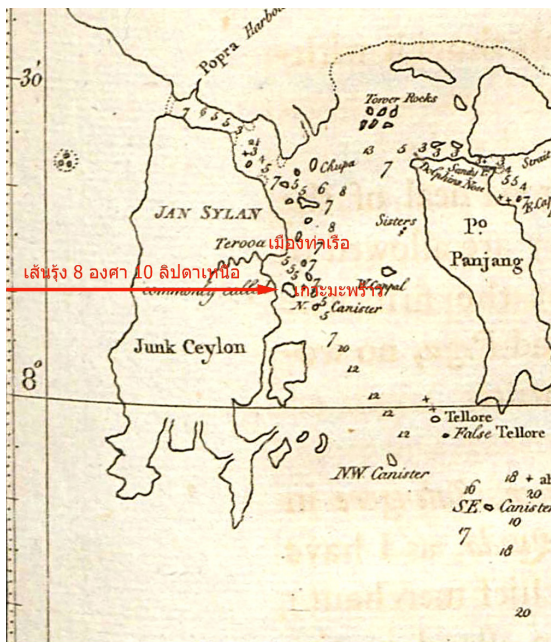
ภาพ 3 เมือง Junkseilon บริเวณอ่าวท่าเรือในแผนที่ Eiland Junkseilon ของ VOC พ.ศ. 2296

แผนที่ของ VOC พ.ศ. 2296 เรียกเกาะกลางว่า Eiland Junkseilon และเรียกชุมชนบริเวณริมอ่าวท่าเรือว่า เมือง Junkseilon หมายความว่า เมือง Junkseilon คือ เมืองกลางในพ.ศ. 2296 ตั้งอยู่บริเวณริมอ่าวท่าเรือ

แผนที่พ.ศ. 2296ระบุถึงตำแหน่งเมืองอื่น ๆ บน เกาะกลาง เช่น เพนี, คอเอน, ภูเก็ต, ป่าตอง, สาคุ, แหลมพระเจ้า, ท่าตะเภาและมีเมืองที่อ่านไม่ออกอีกหลายเมือง แผนที่ฉบับนี้ยืนยันว่า เกาะกลางใน พ.ศ. 2296 ยังไม่มีเมืองบ้านตะเคียน ไม่มีเมืองบ้านดอน หมายความว่า เมืองบ้านตะเคียน เมืองบ้านดอน เป็นเมืองที่เกิดขึ้นหลังค.ศ.1753 (พ.ศ. 2296)

1.3 แผนที่เกาะกลางพ.ศ. 2327 ของบริษัทอินเดีย ตะวันออกของอังกฤษใน ค.ศ.1784 (พ.ศ. 2327) Captain Thomas Forrest กัปตันอาวุโสของบริษัท อินเดียตะวันออกของอังกฤษ บันทึกการสำรวจ เกาะกลางและเขียนแผนที่เกาะกลาง ในหนังสือ

A Voyage from Calcutta to the Mergui Archipelago, Lying on the East Side of the Bay of Bengal; describing a chain of islands, never before surveyed...also,an account of the islands Jan Sylan, Pulo Pinang and the port of Queda; London: J. Robson, [etc., etc.],1792, by Thomas Forrest. Esq. (ภาพ 4)

ภาพ 4 แผนที่เกาะกลาง Island Jan Sylan หรือ Junk Ceylon ของ Thomas Forrest พ.ศ. 2327

Captain Forrest เรียกเกาะกลางว่า Island Jan Sylan หรือ Junk Ceylon ระบุตำแหน่งเมืองท่าเรือ (Terooa) ซึ่งตั้งอยู่บริเวณริมอ่าวท่าเรือ บริเวณเดียวกับเมือง Junkseilon ในแผนที่ของฝรั่งเศสและของดัตช์ หมายความว่า ในพ.ศ. 2327 Captain Forrest เรียกเมือง Junkseilon ว่า เมืองท่าเรือ (Terooa)

Forrest บันทึกว่า จุดจอดเรือสินค้าอยู่หลังเกาะเล็ก ๆ ที่ตำแหน่งเส้นรุ้ง 8 องศา 10 ลิปดาเหนือ (ภาพ 4) จากจุดจอดเรือ (ปัจจุบันคือ เกาะมะพร้าว)

สามารถเดินทางตามลำธารคดเคี้ยวบนตัวเกาะใหญ่ ตรงข้ามจุดจอดเรือมายังเมืองท่าเรือ และพบพระยาพิมลเจ้าเมืองกลาง ณ บ้าน (จวน) ของพระยาพิมล (สามีของท้าวเทพกระษัตรี) ซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองท่าเรือ และพบกับรองเจ้าเมืองกลางทั้งสามบ่อย ๆ เช่น พระยาทุกรราชภักษ์ฯลฯ ที่มาประชุม ณ จวนของพระยาพิมล (Forrest, 1792, p 29-31)(ภาพ 5)

A C C O U N T OF THE ISLAND JAN SYLAN.

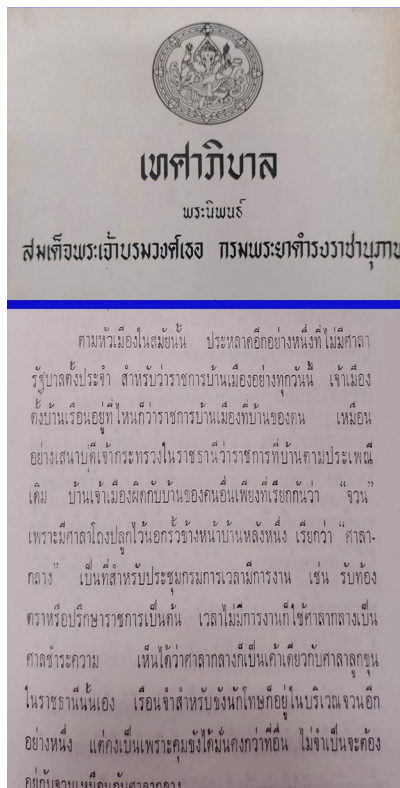
Situation—extent—name—Popra Harbour—Pulo Panjang—Straits Le-beer—Terooa Village—government—villages—population—visit the governor Pee-pecmont—fruits—animals—climate—opium—trade—pagoda—Tellops—money called post—governor's monopoly of trade.

HAVING been sent in 1784, by the Bengal government, to make a settlement at *Rbio*, by the king's invitation, I learnt in my

After having with much difficulty got up this narrow creek, where oars cannot be used, on the upper part, paddles only, and perhaps against a strong current, one is much pleased to reach the pleasant rivulet above-mentioned; and here resides Pee-pecmont, the governor, or viceroy, from the court of Siam. This governor, when I was there in 1784, had three assistants, or perhaps rather colleagues, as they partook of his power: their names were Pee-Tu-kerat, Pee-Siring, and Pee-Lancrac. Each of these officers had about sixty followers, a kind of retainers, who in a great measure live on the community; for, receiving little pay, they oppress the inhabitants: their arms are a musket and bayonet, sword and dagger. I have often seen them attending their matters at Pee-pecmont's house, where they all met frequently upon business.

ภาพ 5 จวนของพระยาพิมลที่เมืองท่าเรือ จากบันทึกของ Forrest พ.ศ. 2327

1.4 พระนิพนธ์เรื่อง เทศาภิบาล ของสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย (ภาพ 6) กล่าวว่า สมัยโบราณ เจ้าเมืองตั้งบ้านเรือนที่ไหน ถือว่าที่นั่นเป็นที่ตั้งเมือง ดังนั้น เมื่อจวนของพระยาพิมลอยู่ที่เมืองท่าเรือและมีการประชุมกับรองเจ้าเมืองทั้งสามที่จวนหลังนี้ ตามบันทึกของ Forrest (ภาพ 5) หมายความว่า เมืองท่าเรือคือ เมืองกลางสมัยพระยาพิมลพระยาถลางและท้าวเทพกระษัตรี

ภาพ 6 พระนิพนธ์เรื่อง “เทศาภิบาล” ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ฯ หน้า 27

สรุป 1) แผนที่ฝรั่งเศส 2288 เรียกเกาะกลางว่า Isle Junkseilon และเรียกเมืองบริเวณริมอ่าวท่าเรือว่า เมือง Junkseilon, แผนที่ของดัตช์ 2296 เรียกเกาะกลางว่า Eiland Junkseilon และเรียกเมืองบริเวณริมอ่าวท่าเรือว่า เมือง Junkseilon, แผนที่ของอังกฤษ 2327 เรียกเกาะกลางว่า Islad Jan Sylan หรือ Junk Ceylon และเรียกเมืองบริเวณริมอ่าวท่าเรือว่า เมือง Terooa หมายความว่า เมือง Junkseilon คือเมืองท่าเรือ หรือ เมืองกลางที่แท้จริงสมัยพระยาพิมลและท้าวเทพกระษัตรี

2) พระนิพนธ์เรื่อง เทศาภิบาล ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย (ภาพ 6) กล่าวว่า ตำแหน่งเมืองสมัยโบราณถือตามจวนเจ้าเมืองเมื่อจวนของพระยาพิมลอยู่ที่เมืองท่าเรือตามบันทึก

ของ Captain Forrest (ภาพ 5) ดังนั้น เมืองกลางที่แท้จริงสมัยพระยาพิมลและท้าวเทพกระษัตรี คือเมืองท่าเรือ ตั้งอยู่บริเวณริมอ่าวท่าเรือ

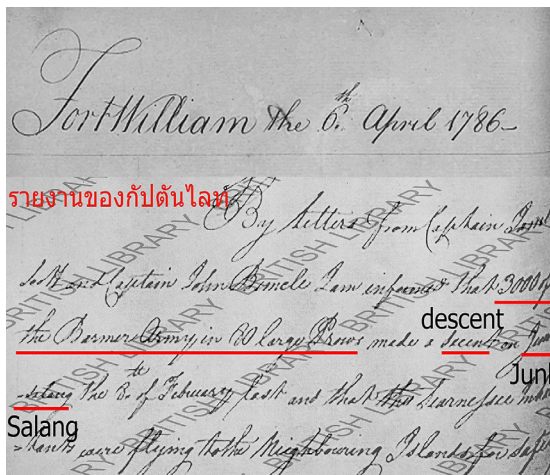
2) สนามรบเมืองกลางพ.ศ. 2328 ที่แท้จริง เกิดขึ้นที่ อ่าวท่าเรือและเมือง Junk Salang

2.1) Captain Francis Light เขียนรายงาน ฉบับวันที่ 3 เมษายน 1786 รายงานถึง John Macpherson Esq. Governor General ที่ Fort William รายงานถูกนำเข้าไปประชุมใหญ่ของ Straits Settlements Consultations เมื่อวันที่ 6 เมษายน 1786 หลังจาก Light อพยพหนีพม่าจากเกาะกลางไปเมืองกัลกัตตา อินเดีย Captain Light รายงานว่า

“By letters from Captain James Scott and Captain John Bemele I am informed that 3000 of the Bamar army in 80 large prows made a decent* on Junk Salang the 8th of February last and that the Siamese inhabitants were flying to the neighbouring islands for safety. The great part of these people will take refuge on Pinang and become subjects of the honble company. (*descent การโจมตีอย่างกะทันหัน, เอกพล)(ภาพ 7)

“จดหมายจาก Captain Scott และ Captain Bimele แจ้งข้าฯ ว่า เรือขนาดใหญ่ของพม่าจำนวน 80 ลำและทหารจำนวน 3000 คนโจมตีเมือง Junk Salang เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 1786 และพลเมืองชาวสยามจะอพยพหนีไปอยู่ที่เกาะใกล้เคียงเพื่อความปลอดภัย ผู้คนเหล่านี้ส่วนใหญ่จะลี้ภัยอยู่ที่ปีนัง และกลายเป็นพลเมืองของบริษัท (อินเดียตะวันออกของอังกฤษ)...”

2.2) Captain James Scott เขียนรายงาน ฉบับวันที่ 31 มีนาคม 1786 รายงานถึง John Macpherson Esq. Governor General President ที่ Fort William รายงานถูกนำเข้าไปประชุมใหญ่ของ Straits Settlements

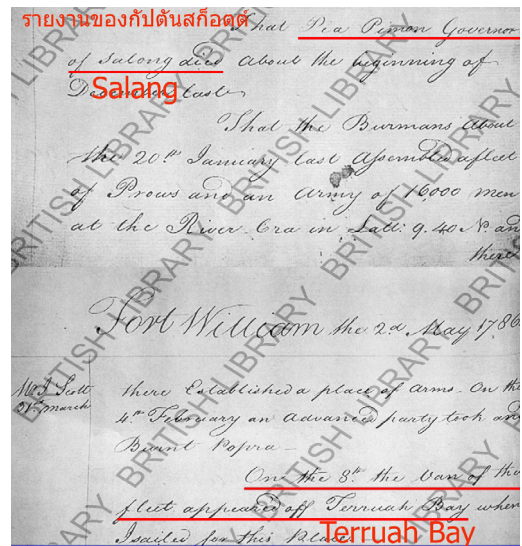

ภาพ 7 Credit : British Library, รายงานของ Captain Francis Light, 3 เมษายน ค.ศ. 1786

Consultations ในวันที่ 2 พฤษภาคม 1786 หลังจากแล่นเรือหนีพม่าจากเกาะกลางไปเมือง Tranquebar อินเดีย Captain James Scott รายงานว่า

“That Pia Pimon governor of Salang died about the beginning of December last. That the Burmans about the 20 January last assembled a fleet of prow and an army 16,000 men at the river Gra in latt 9.40 N and there established a place of arms. On the 4 February an advanced party took and burnt Popra. On the 8th the van of their fleet appeared off Terruah bay when I sailed for this place.” (ภาพ 8)

คำแปล “พระยาพิมลเจ้าเมืองกลางเสียชีวิตเมื่อต้นเดือนธันวาคมที่ผ่านมา วันที่ 20 มกราคม กองเรือพม่าและกองทหาร 16,000 นายชุมนุมทัพที่แม่น้ำกราละติจุด 9 องศา 40 ลิปดาเหนือ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ กองทัพล่วงหน้าเข้ายึดและเผา Popra (ปากพระทำนูนท่าฉัตรไชย) วันที่ 8 ทัพหน้าของกองเรือพม่าปรากฏขึ้นที่อ่าวท่าเรือ เมื่อข้าพเจ้าแล่นเรือไปที่นั่น”

ภาพ 8 Credit : British Library, รายงานของ Captain James Scott, 31 มีนาคม ค.ศ. 1786

สรุปหลักฐานปฐมภูมิคือ รายงานของ Captain Francis Light, Captain James Scott และ Captain John Bemele เปิดเผยความจริงว่า กองทัพเรือพม่าโจมตีเกาะกลางที่ “อ่าวท่าเรือและเมือง Junk Salang”

เมือง Junk Salang อยู่ที่ไหน

1) Captain Scott รายงานว่า “เห็นทัพเรือพม่าปรากฏขึ้นที่ อ่าวท่าเรือ เมื่อตนเองแล่นเรือไปสังเกตการณ์ที่อ่าวท่าเรือ” หมายความว่า Captain Scott แล่นเรือในอ่าวท่าเรือ ย่อมมองเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอ่าวท่าเรือ คือ Captain Scott เห็นกองทัพเรือพม่าปรากฏที่อ่าวท่าเรือ และมองเห็นกองทัพเรือพม่าโจมตีเมือง Junk Salang สำหรับการโจมตีเมือง Junk Salang นั้น Captain Scott เป็นผู้แจ้งให้ Captain Francis Light รับทราบ (ภาพ 7) แสดงว่าเมือง Junk Salang ตั้งอยู่ที่อ่าวท่าเรือ และบริเวณรอบอ่าวท่าเรือมีเมืองเพียงเมืองเดียวเท่านั้น คือ เมืองท่าเรือ ดังนั้นเมือง Junk Salang คือ เมืองท่าเรือ หรือเมือง Salang

2) กัปตันฟลอเรสเดินทางมาเมืองท่าเรือพ.ศ. 2327 บันทึกว่าบ้านพระยาพิมลอยู่ที่เมืองท่าเรือ (ภาพ 5) และหนังสือเทศาภิบาลของสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย กล่าวว่า “สมัยโบราณบ้านเจ้าเมืองอยู่ที่ไหน เมืองก็อยู่ที่นั่น” (ภาพ 6) หมายความว่า เมืองท่าเรือคือ เมืองกลาง สมัยพระยาพิมลเป็นเจ้าเมือง หรือ เมือง Salang หรือ เมือง Junk Salang

3) แผนที่พ.ศ. 2288 ของฝรั่งเศส เรียกเมืองที่ตั้งอยู่บริเวณริมอ่าวท่าเรือว่าเมือง Junkseilon และแผนที่พ.ศ. 2296 ของดัตช์ เรียกเมืองที่ตั้งอยู่บริเวณริมอ่าวท่าเรือว่า เมือง Junkseilon และแผนที่ พ.ศ. 2327 ของอังกฤษเรียกเมืองที่ตั้งอยู่บริเวณริมอ่าวท่าเรือว่า เมือง Terooa หมายความว่า เมืองท่าเรือ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณริมอ่าวท่าเรือคือ เมือง Salang หรือ เมือง Junk Salang หรือ เมือง Junkseilon หรือ เมืองกลางที่แท้จริงสมัยพระยาพิมลและท้าวเทพกระษัตรี และเป็นสนามรบสมัยสงครามกลางพ.ศ. 2328

สรุป

1) เมือง Junk Salang ที่ทัพพม่าโจมตีเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 1786 คือ เมืองท่าเรือ ตั้งอยู่บริเวณริมอ่าวท่าเรือ ดังนั้น สนามรบพ.ศ. 2328 ที่แท้จริงตามหลักฐานชั้นต้นเกิดขึ้นที่ อ่าวท่าเรือและเมืองท่าเรือ ดังนั้นข้อมูลจากเว็บไซต์ของอบต.เทพกระษัตรี ซึ่งกล่าวว่า “สนามรบพ.ศ. 2328 เกิดขึ้นที่ โคกชนะพม่า อนุสรณ์สถานเมืองกลาง ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง ภูเก็ต” ไม่ใช่เรื่องจริงและไม่เคยเกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์เมืองถลางพ.ศ. 2328

2) แผนที่เกาะถลางพ.ศ. 2288 ของฝรั่งเศส และแผนที่พ.ศ. 2296 ของดัตช์ และบันทึกของกัปตันฟลอเรสพ.ศ. 2327 และ พระนิพนธ์ของ สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เปิดเผย

ความจริงว่า เมืองท่าเรือคือ เมืองกลางที่แท้จริงสมัยพระยาพิมลพระยาถลางและท้าวเทพกระษัตรี เพราะเมืองท่าเรือเป็นที่ตั้งของจวนพระยาพิมลเจ้าเมืองถลาง ดังนั้น พระยาพิมลพระยาถลางและท้าวเทพกระษัตรีต้องอาศัยอยู่ที่จวนเจ้าเมืองถลางที่เมืองท่าเรือ, บริเวณริมอ่าวท่าเรือ ไม่ใช่เมืองบ้านตะเคียน

3) แผนที่ของดัตช์พ.ศ. 2296 เปิดเผยความจริงว่าในพ.ศ. 2296 บริเวณบ้านตะเคียนบ้านดอนยังไม่ตั้งเป็นเมือง และพระยาพิมลพระยาถลางและท้าวเทพกระษัตรีอาศัยอยู่ที่จวนเจ้าเมืองถลางที่เมืองท่าเรือ

ดังนั้นข้อมูลจากเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ซึ่งกล่าวว่า “บ้านของท้าวเทพกระษัตรี ตั้งอยู่บนที่ดิน ซึ่งเคยเป็นจวนของจอมร้างเจ้าเมืองบ้านเคียน บิดาของท้าวเทพกระษัตรี อยู่หลังองค์การโทรศัพท์ถลาง หมู่ที่ 1 ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต” ไม่ใช่เรื่องจริงและไม่เคยเกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์เมืองถลางสมัยท้าวเทพกระษัตรี

ข้อเสนอแนะ

ข้อมูลจากแผนที่เกาะถลางของชาติที่เคยมีอิทธิพลอย่างสูงในภูมิภาคนี้ และเคยตั้งสถานที่การค้าที่เกาะถลาง เช่น แผนที่ของฝรั่งเศสของดัตช์ และของอังกฤษวิเคราะห์ร่วมกับ จดหมายเหตุของนักสำรวจต่างชาติ ผู้ที่เคยติดต่อซื้อที่ดินกับพระยาพิมลและท้าวเทพกระษัตรี เช่น Captain Francis Light, Captain James Scott หรือ Captain Thomas Forrest เปิดเผยความจริงว่า สนามรบพ.ศ. 2328 ที่แท้จริงเกิดขึ้นที่ อ่าวท่าเรือและเมืองท่าเรือ และ เมืองกลางที่แท้จริงสมัยพระยาพิมลและท้าวเทพกระษัตรีคือ เมืองท่าเรือ ดังนั้นทางจังหวัดภูเก็ตและผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาชำระประวัติศาสตร์เมืองถลางและ ปรับปรุงบทเรียนประวัติศาสตร์พื้นบ้านภูเก็ตเกี่ยวกับสงครามเมืองถลางที่ใช้สอนนักเรียน ให้ถูกต้องตามหลักฐานชั้นต้น ●

ขอขอบพระคุณ

อาจารย์ รัชชัย ตั้งศิริวานิช เจ้าของแผนที่ VOC พ.ศ.2296

เจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติทุกท่าน

เว็บไซต์ของ อบต.เทพกระษัตรี

เว็บไซต์ของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี

SOAS Library, University of London.

British Library, London.

National Library of Australia - nla.gov.au

www.archive.org

เอกสารอ้างอิง

Forrest, T. (1792). A Voyage from Calcutta to the Mergui Archipelago, Lying on the East Side of the Bay of Bengal; describing a chain of islands, never before surveyed...also, an account of the islands Jan Sylan, Pulo Pinang and the port of Queda. London: J. Robson, (p 29 - 31)

Jean-Baptiste d' Apres de Manneville (1810). www.archive.org, Plan de l' Isle Junkseilon

Johannes van Keulen(1753). The Zee-Fakkel , Atlases from the Maritime Museum, Amsterdam, Netherlands

Light, F. (1786). Francis Light's letters to John Macpherson Governor-General, 3 April 1786, Council Minutes, 6 April 1786, Straits Settlements Consultations, British Library, London.

Scott, J. (1786). James Scott's letters to John Macpherson Governor-General, 31 March 1786, Council Minutes, 2 May 1786, Straits Settlements Consultations, British Library, London.

Scott, J. (1786). James Scott's letters to John Macpherson Governor-General, 31 March 1786, Council Minutes, 2 May 1786, Straits Settlements Consultations, National Library of Australia. สืบค้นจาก nla.gov.au, p 48.

ชีรวัดณ์ นิเจนตร.(บรรณธิการ). (2543).รายงานการสัมมนาประวัติถกลางครั้งที่ 2 วันที่ 23-25 กรกฎาคม 2539 “หลักฐานและสถานที่ประวัติศาสตร์ถกลางสมัยท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร” หน้า 69-106.องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต: ภูเก็ต.

ชีรวัดณ์ นิเจนตร.(บรรณธิการ). (2543).รายงานการสัมมนาประวัติถกลางครั้งที่ 2 วันที่ 23-25 กรกฎาคม 2539 หน้า 347. องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต: ภูเก็ต.

ดำรงราชานุภาพ,สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. (2510). เรื่อง เทศาภิบาล หน้า 27. ที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ ขุนประสงค์ประศาสน์(ประสงค์ นาควานิช) จังหวัดสระบุรี

เว็บไซต์ของ อบต.เทพกระษัตรี. thepkrasattri.go.th/travel/detail/597/data.html. จังหวัดภูเก็ต

เว็บไซต์ของ อบต.เทพกระษัตรี. thepkrasattri.go.th/travel/detail/501/data.html. จังหวัดภูเก็ต

เว็บไซต์ของ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี. thepcity.go.th/travel/detail/594. จังหวัดภูเก็ต